

1

Maandag

ALF

Het is een heldere, zonovergoten ochtend en de lucht is nog fris als Alf het appartementsgebouw verlaat. Hij kijkt omhoog naar de strakblauwe lucht en slaakt een zucht. Er lijkt een soort spanning van hem af te glijden waarvan hij zich helemaal niet bewust was dat die er was. Dit is zijn favoriete moment van de dag. Hij woont nu een halfjaar in Rome, maar nog steeds kan hij blij worden van de manier waarop het ochtendlicht aan het meest haveloze gebouw een soort schoonheid verleent. De school ligt op loopafstand. De wandeling voert langs plekken die over een uur uitpuilen van de toeristen. Het voelt als een voorrecht, alsof je gratis in je eentje een pretpark in mag. Hij begint met een lange, trage klim door een chique woonwijk tot aan Circus Maximus, een met struikgewas begroeide historische plek. Vandaar loopt hij omhoog over een met bomen omzoomde laan, die tussen twee van de zeven heuvelen ligt, de Palatijn en de Caelius. En dan ineens staat hij voor het Colosseum. Het blijft een verbazingwekkend gebouw. De kleur is net zo krijtachtig als op de ansichtkaarten die in de souvenirbusjes worden verkocht. Hij neemt een foto en post hem op Instagram met de tekst: *Buon giorno! #Roma #Rome #colosseum.*

Alf scrolt door zijn feed en stopt om naar een foto van zijn

breed glimlachende grootouders te kijken. Cheryl, zijn oma, draagt een van haar oude wedstrijdjurken die Alf altijd aan een cupcake doen denken, omdat de rok van tule ook zonder Cheryl erin wijd zou uitstaan. De jurk heeft een dieproze kleur en zilverkleurige glitters op het lijfje. Zijn opa, Chris, draagt een rokkostuum. Het bijschrift luidt: *Blijven dansen! #slowfoxtrot #nooitteoudomtedansen*. Alf is nog nooit op een cruiseschip geweest, maar hij weet dat je in hutten slaapt. Op het schip zijn duizenden hutten op elkaar gestapeld, als een flatgebouw. Hij kan zich niet voorstellen dat er in zo'n hut genoeg kastruimte is voor hun danskleding. Hij heeft medelijden met de andere oudere passagiers die op hun reis ook af en toe een dansje willen wagen, en de pech hebben om op hetzelfde schip als Cheryl vakantie te vieren. Met haar jurk zal ze iedereen die minder goed kan dansen van de dansvloer zwiepen. Bovendien kan ze het niet laten om iedereen ongevraagd instructies te geven.

'Laat de man leiden!' 'Hoofd iets hoger!' 'Bloem in een vaas. Je verwelkt!'

Alf liket de foto, hoewel hij geen idee heeft of zijn oma daar blij mee is. Hij vraagt zich af of ze überhaupt wel eens naar zijn posts kijkt. Ze liket ze nooit. Waarschijnlijk denkt ze dat ze daarmee zijn gedrag goedkeurt.

Hij vraagt zich af wat voor weer het in Blackpool is. Het standaardbeeld dat bij hem opkomt als hij aan thuis denkt is een verregende boulevard en wolken die net zo grijs zijn als het water, zodat je bijna niet kunt zien waar de lucht de zee raakt. Maar dat komt alleen maar omdat het zulk weer was toen hij vertrok. Als de zon schijnt, kan Blackpool net zo mooi zijn als elke andere plaats.

Maar niet zo mooi als Rome. Het leuke van Rome is dat je telkens wordt verrast. Als je door een straat loopt, een gewone straat, mooi maar verder niets bijzonders, kun je ineens voor een kerk komen te staan met een toren en een pannendak, zo

oud dat het een decor van een film zou kunnen zijn. Of je staat ineens voor een deel van een tweeduizend jaar oude muur, gebouwd van smalle rode bakstenen in een tijd dat er nog geen moderne technologie bestond.

Om te ontsnappen aan het verkeer van de drukke hoofdweg loopt hij via de slingerweggetjes van Monti naar boven. De geur van espresso, die hem vanuit elk café dat hij passeert tegemoetkomt, is verleidelijk, maar hij moet op de tijd letten. Voordat de lessen beginnen krijgt hij een toets die zijn niveau moet bepalen. Je hoeft geen vragen in het Italiaans te beantwoorden, alleen maar het juiste antwoord aan te kruisen, had de vriendelijke receptioniste gezegd toen ze zijn gezicht zag betrekken bij het woord 'toets'.

Achter hem toeteren auto's om hem opzij te manen. Een oude Fiat Cinquecento rijdt met sputterende motor voorbij. Uit de auto klinkt vrolijke muziek: 'Happy' van Pharrell Williams. Een jive, denkt Alf, en automatisch bewegen zijn benen mee op het ritme totdat de auto rechts afslaat en het geluid wegebt.

Alf heeft geen flauw idee waar de grammaticatoets over gaat, dus hij kruist gewoon aan wat hem het beste lijkt. Dan wordt hem gezegd dat hij bij de directeur van de school wordt verwacht, die zijn spreekvaardigheid zal beoordelen. De deur naar het kantoor is nog dicht. Binnen hoort hij een man in traag Italiaans vragen stellen, die door een vrouw aarzelend en rustig worden beantwoord. Dan klinkt het geluid van een stoel die achteruit wordt geschoven, en eerder dan Alf verwacht gaat de deur open. Het meisje dat naar buiten komt, werpt hem een blik toe alsof ze hem op af luisteren heeft betrappt.

Terwijl ze naar de trap loopt, met haar voeten naar buiten gedraaid als een balletdanseres, voelt hij hoe zijn hart sneller begint te kloppen. Ze is ongelooflijk mooi.

'Buon giorno!' De directeur gebaart hem zijn kantoor in.

Bij de Italianen gaat het vooral om de handgebaren, weet Alf. Hij heeft gezien hoe ze met elkaar praten. Ook als ze alleen zijn of met iemand bellen, zullen ze altijd hun vrije hand bewegen om hun standpunt kracht bij te zetten of hun blijdschap of wanhoop te tonen. Sally en Mike, met wie hij het appartement deelt, zijn hier al veel langer en hoewel zij beter Italiaans spreken dan hij, krijgt hij juist altijd complimentjes, omdat hij er ook zijn lichaam bij betreft. Maar de directeur is er niet van onder de indruk. Alfs spreekvaardigheid is prima, zegt hij, maar grammaticaal deugt het van geen kanten. Hij overhandigt hem een vel papier met het nummer van een klaslokaal op de bovenste verdieping van het gebouw.

Er zitten zeven andere leerlingen bij hem in de klas. Zes van hen proberen Italiaans met elkaar te praten met behulp van de zinnnetjes die ze al kennen, maar het meisje dat hij beneden zag zit helemaal alleen, verdiept in een Engels-Italiaans woordenboek. Ze draagt een grijs t-shirt met lange mouwen, dat twee of tweehonderd pond gekost kan hebben, want ze heeft zo'n lichaam dat goedkope kleding er stijlvol uit kan laten zien. Daaronder een spijkerbroek met horizontale scheuren – geen strak model zoals de meisjes in Blackpool, bij wie het bleke vlees door de gaten in de stof puilt – maar een wijde, die zo te zien slechts door haar bekken omhooggehouden wordt. De scheuren bieden een glimp op haar slanke blote benen.

Naast haar staat de enige lege stoel. Als hij daar gaat zitten, schuift ze een beetje van hem weg.

De lerares, die Susanna heet, houdt vier smalle stroken goudkleurig lint omhoog, van het soort dat *pasticceria* vaak gebruiken om de dozen met kleine gebakjes te verpakken die de Italianen meenemen naar de zondagse familielunch. Ze maakt er een bosje van in haar hand en nodigt de leerlingen uit om elk een uiteinde te pakken. Dan laat ze de linten los en zijn er vier groepjes van twee gevormd.

'*Introduzioni!*' zegt ze. Ze wijst naar het bord, waarop ze een aantal Italiaanse begroetingen heeft geschreven.

De koppels kijken elkaar nerveus aan, nog steeds braaf het uiteinde van het lint vasthoudend. Alf verbreekt de stilte.

'*Ciao!*' zegt hij tegen de mooie jonge vrouw aan wie het lot hem heeft gekoppeld. '*Come ti chiami!*'

Alsof ze toestemming hebben gekregen maken de andere koppels zich los uit de groep en onder ietwat beschaamd gegiechel komt de klas stotterend tot leven.

'*Mi chiamo Letty,*' antwoordt het meisje.

'Letty?'

'Van Violet,' zegt ze.

'*Piacere,*' zegt hij.

'*Come ti chiami!*' vraagt ze hem.

'Alf,' zegt hij. 'Gewoon Alf.'

Ze vraagt waar hij vandaan komt.

'*Inghilterra,*' antwoordt hij.

'Twee Engelsen! Dat is geen goed idee!' zegt Susanna.

Ze zegt dat ze van partner moeten wisselen.

LETTY

De klas bestaat uit acht mensen en iedereen wisselt net zo lang van partner totdat ze allemaal aan elkaar zijn voorgesteld. Masakasu komt uit Japan, Paola en Carla uit Colombia, Angela uit Oostenrijk, Jo is een Noor, Heidi Zwitsers en Alf komt uit Engeland. Uit het noorden, denkt Letty, afgaande op zijn accent.

Ze vraagt zich af of haar Italiaans ooit zo goed zal zijn om te begrijpen hoe dit samenraapsel van menselijk wrakhout in april in een schemerig klaslokaal in een praktisch leeg schoolgebouw in Rome is aangespoeld.

Wat heeft ze hierheen gebracht? En zullen ze haar verhaal willen horen? Zo ja, wat zal ze hun vertellen?

Als ze zou willen, kon ze een compleet andere versie van zichzelf opdissen.

Letty kijkt naar het raam. Doordat het stralende zonlicht zijn weg naar het klaslokaal nog niet heeft gevonden, lijkt het uitzicht ver weg, als op een ansichtkaart: een veeg paarse bougainville, de vage geometrie van de terracotta dakpannen, bolvormige zwartgroene boomkruinen, een strakblauwe lucht.

Ik ben in Rome, denkt ze. Ik ken hier niemand en niemand kent mij.

Ze ziet dat ze het gouden lint ongemerkt als een ring om haar vinger heeft gewikkeld.

Susanna zet een geluidsopname aan van willekeurige Italianen die naar elkaars telefoonnummer vragen. De leerlingen moeten dat wat ze hebben gehoord vergelijken met wat degene naast hen heeft gehoord.

Letty is nu gekoppeld aan Heidi, een vriendelijke Zwitserse van in de dertig. Letty denkt vooruit. Is het de bedoeling dat ze gegevens met elkaar uitwisselen? Ze heeft net een nieuwe telefoon, een nieuw abonnement. De enige contacten zijn haar familieleden. Ze weet haar eigen nummer niet eens uit haar hoofd, laat staan dat ze dat aan vreemden zou willen geven. Ze kan ook gewoon iets verzinnen, bedenkt ze.

Maar iets verzinnen kan tot problemen leiden.

Als de klas in de ochtendpauze de wenteltrap af sjokt, komt de geur van warm gebak van het café op de begane grond hen tegemoet.

Letty bestelt een cappuccino, maar eerst kijkt ze op haar horloge. Haar oma Marina beweerde altijd heel stellig dat geen enkele Italiaan na het middaguur nog koffie met melk drinkt. *Ragù* – het woord bolognese was bij haar thuis uit den boze – moest drie uur pruttelen en het moest worden opgediend met tagliatelle, geen spaghetti. En kaas en vis gaan niet samen.

De groep heeft zich naar sekse opgesplitst. De mannen zitten aan een tafel croissants te eten. De vrouwen hebben niets te eten genomen, alleen koffie of verse jus d'orange. Na een paar aarzelende pogingen om Italiaans met elkaar te spreken schakelen ze over op Engels, wat ze allemaal redelijk goed beheersen.

Terug in de klas verdeelt Susanna hen in twee groepjes om iets over hun geboorteland te vertellen.

Letty twijfelt ineens of ze wel in de juiste klas is ingedeeld. Of is deze lesmethode niet geschikt voor haar? Ze wil pas iets in het Italiaans zeggen als ze er zeker van is dat de zinnen correct zijn. In de entreetoets heeft ze nauwelijks grammaticale fouten gemaakt, maar bij het mondelinge deel durfde ze bijna niets te zeggen. Ze vermoedt dat bij haar klasgenoten het omgekeerde het geval is. Masakasu bijvoorbeeld is vaak eindeloos aan het woord, omdat hij de diverse Italiaanse verbindingswoordjes zoals 'eigenlijk' en 'hoe dan ook' al kent, wat het moeilijk maakt hem te onderbreken.

'Tokio is een schitterende stad, maar er zijn wel veel snelwegen.' 'Het Japanse eten is heerlijk.'

Iedereen lijkt erg positief over zijn geboorteland, concludeert Letty. Misschien komt dat omdat ze elkaar nog niet goed genoeg kennen. Het zou niet erg aardig overkomen als ze zou zeggen dat ze haar land op dit moment niet zo geweldig vindt. Maar stel dat iemand daar dieper op in wil gaan? Dan zou blijken dat haar taalvaardigheid tekortschiet om een dergelijke uitspraak te rechtvaardigen. Dus wanneer het eindelijk haar beurt is, zegt ze dat Londen heel mooi is, dat er veel musea zijn en dat de stad aan een grote rivier ligt.

'Zijn de mensen in Londen aardig?' vraagt Paola.

Letty weet niet hoe ze 'niet zo aardig als de Italianen' moet zeggen, dus antwoordt ze: 'Ja.' Ze vraagt zich af waarom Paola moet lachen, maar dan realiseert ze zich dat ze niet zo heel aar-

dig klinkt. Hoewel ze het niet zo bedoelt, weet ze dat mensen haar vaak een beetje afstandelijk vinden.

Aan het einde van de ochtend zoekt de Engelse jongen, Alf, op zijn gemak zijn pennen en schriften bij elkaar en trekt een trui aan over zijn witte t-shirt. Letty heeft zo'n voorgevoel dat hij haar, zodra ze alleen in het lokaal zijn, zal aanspreken en misschien zelfs mee uit lunchen zal vragen. Hij is ongeveer van haar leeftijd en met zijn open glimlach en slordige surferlook straalt hij een en al zelfvertrouwen uit, maar desondanks zit ze niet op zijn aandacht te wachten. Haastig pakt ze haar spullen in, kijkt op haar horloge alsof ze een afspraak heeft, loopt het lokaal uit en rent vervolgens de trap af.

Hoewel er een fris windje staat, is het buiten heerlijk zonnig. Ze is pas een dag in Rome, maar ze heeft al drie keer – van haar huisbaas, van de receptioniste van de school en van haar lerares – gehoord dat ze moet uitkijken voor onguere types op het station Termini. Als ze de stationshal doorkruist, krijgt ze door twee onwaarschijnlijk uitziende gidsen een stadstour aangeboden en wordt ze benaderd door een paar zigeunerinnen. Ze hebben baby's op hun arm en strekken hun vrije hand wanhopig naar haar uit. Het voelt niet goed ze te negeren, maar ze is helemaal alleen in deze stad en moet voorzichtig zijn. Als ze vastberaden voorbijloopt, laten ze haar met rust. Waarschijnlijk zien ze haar aan voor een Italiaanse.

Buiten op het plein lijken bussen en trams van alle kanten op haar af te komen, maar in de zijstraat die ze uiteindelijk in loopt, is het plotseling haast angstaanjagend stil. Ze passeert enkele restaurantjes die voor een redelijke prijs een dagmenu aanbieden, maar ze heeft geen zin om in haar eentje te eten en al helemaal niet in de overdreven aandacht van al te gretige obers, dus koopt ze maar een banaan en een flesje water bij een fruitstalletje. Het feit dat ze de transactie in het Italiaans doet en met gepast geld betaalt, geeft haar een licht gevoel van triomf.

Het plein Vittorio Emanuele wordt geflankeerd door een ooit sierlijke zuilengalerij, die nu volledig met graffiti is bespoten. Waar voorheen rijke mensen in de schaduw flaneerden, liggen nu daklozen op stukken karton en vuile slaapzakken te slapen. Letty steekt de drukke weg over naar het park in het midden. De groene bladeren van de hoge lindebomen steken af tegen de helderblauwe lucht. In een verre hoek is een vervallen Romeinse ruïne veranderd in een camping. Vrolijk gekleurde dekens zijn over de stenen gedrapeerd tegen de zon, op de trappen en paden vertonen tienerjongens kunstjes op hun skateboards. Letty gaat op een bankje zitten, pelt haar banaan en eet hem langzaam op. Terwijl ze af en toe een slokje water neemt, is ze zich voortdurend bewust van alles wat er om haar heen gebeurt.

In haar zak zoemt haar mobiele telefoon. Ze weet dat het een bericht van haar moeder is die wil weten hoe het met haar gaat, maar ze wil niet dat haar moeder de twee blauwe vinkjes ziet als bewijs dat ze het bericht gelezen heeft. Eerst wil ze zich hier wat meer thuis voelen. Ze kijkt op haar horloge. Het is nog geen drie uur. Twee uur in het Verenigd Koninkrijk. Het verbaast haar dat Frances zich zo lang heeft kunnen beheersen.

De tijd gaat langzaam als je alleen bent en het lijkt veel langer dan dertig uur geleden dat ze in deze stad aankwam. Ze weet niet of dat een goede zaak is of niet. Ze heeft nog een hele maand voor de boeg, een zonnige eeuwigheid om haar leven weer op orde te krijgen, maar tegelijkertijd is ze bang dat de blijdschap om alleen te zijn zal omslaan in de koude pijn van eenzaamheid.

Aan het einde van het plein wandelt ze door een met bomen omzoomde straat met woonhuizen terug naar haar appartement. Omdat ze het grootste deel van haar leven in Londen heeft gewoond, weet ze dat de sfeer in een stad ineens kan omslaan. Het is een stille straat, maar er hangt geen dreiging, hoewel ze

af en toe achteromkijkt om te controleren of er niemand achter haar aan komt.

In een kleine supermarkt koopt ze een enkele kippenborst in een met folie afgedekt geel plastic bakje, een zak salade en een citroen. Als ze het zich goed herinnert, heeft ze gisteravond een fles olijfolie gezien toen de huisbaas haar een vluchtige rondleiding door het appartement gaf. 'Hier, alles voor koken, ja?' had hij gezegd terwijl hij de keukenkastjes opentrok.

Aan het einde van de straat staat ze voor een kruising met een drukke tweebaansweg. Aan de overkant, iets van de weg af, ziet ze de imposante barokke gevel van een kerk. Voor het gebouw staat een touringcar geparkeerd. Letty blijft even hangen bij een groep Amerikaanse toeristen. Ze luisteren naar hun gids, die vertelt dat dit de Santa Croce in Gerusalemme is, een van de zeven pelgrimskerken van Rome.

Letty volgt de groep naar binnen, gaat alleen voor het altaar zitten en kijkt op naar het amandelvormige mozaïek van Christus in de koepel van de apsis. Met welk bijvoeglijk naamwoord zou de vrolijke, helderblauwe achtergrond het best beschreven kunnen worden? Azuur? Hemelsblauw?

Ze stelt zich het gezicht van haar oma voor als ze zou horen dat een pelgrimskerk bezoeken het eerste is wat ze in Rome heeft gedaan. Ze ziet Marina voor zich, rechtop zittend in bed, in haar zijden peignoir en met de vier geliefde victoriaanse prenten van Romeinse dames achter haar op de muur.

Ze vraagt zich af of haar oma als kind ooit in deze kerk is geweest en of er misschien, als aandenken aan haar bezoek, een minuscuul fragment van haar DNA in de houten kerkbanken is achtergebleven. Had Marina ooit ook opgekeken naar de gouden Christus in zijn blauwe hemel? Of is haar aanwezigheid alleen maar voelbaar omdat Letty aan haar denkt?

Weer trilt de telefoon in haar zak. Pas als ze buiten is, haalt ze hem tevoorschijn.

Er zijn twee berichten van Frances. Het eerste luidt: *En?*

Het tweede: *Hoe is het?*

Ze appt terug.

Prima. Ik bel je later.

Het appartement dat Letty heeft gehuurd ziet er in het echt beter uit dan op de foto's op Airbnb. Eén wand is geheel van glas en kijkt uit op het westen van de stad, met op de voorgrond een deel van de oude Aureliaanse muren en, daarachter, de kathedraal van San Giovanni in Laterano.

Als Letty uit het open raam scherp naar rechts zou kijken, zou ze de koepel van de St. Pieter kunnen zien, en links de lila silhouetten van de heuvels. Maar ze is voorzichtig en blijft op dertig centimeter van het raam staan. Ze gelooft niet dat het glas een val van tien verdiepingen naar beneden kan voorkomen.

Ze gaat op de bank liggen en staart naar de zonsondergang. Strepen eendenei-blauw en grijs, onderbroken door allerlei tinten roze, variërend van het felle koraalrood van de horizon tot het lichtste suikerspinroze van de hoogste wolken.

Als het bijna donker is, beseft ze dat ze bijna een uur onafgebroken naar de veranderende lucht heeft liggen kijken, met op de achtergrond het kalmerende geruis van het stadsverkeer. Ineens hoort ze het lage gedreun van een bus en gerinkel en gesis uit de keuken van het naastgelegen appartement. Ze vindt het fijn om alleen te zijn, maar het liefst in de wetenschap dat er mensen om haar heen zijn. Een knoflookwalm herinnert haar eraan dat ze moet eten. Ze bakt de kippenborst in olijfolie, schudt de zak salade leeg op een bord en knijpt er citroensap over uit. Langzaam eet ze haar bord leeg, zorgvuldig kauwend en slikkend, totdat ze het laatste smeulende licht uit de lucht ziet verdwijnen. Ze staat op en gaat afwassen. Daarna belt ze haar moeder.

'Ik heb altijd een hekel gehad aan de term "een leeg nest",'

verklaart Frances, alsof Letty haar met die drie woorden had begroet terwijl ze in werkelijkheid alleen maar ‘hallo, hoe is het?’ zei.

‘Ik ben nooit zo’n moederkloek geweest, toch? Hoewel... ik was natuurlijk wel degene die voor het verenkleed heeft betaald.’

Een leven lang in de reclame heeft ervoor gezorgd dat Frances voortdurend met woorden speelt, alsof ze kopij aan het testen is. Of misschien was ze altijd al zo en heeft ze daarom voor de reclame gekozen. Letty weet het niet.

‘Ik ben de hele dag bezig geweest om het huis toonbaar te maken,’ vervolgt Frances. ‘Er komen kijkers morgen. Ivo heeft natuurlijk geen bal gedaan. Tjonge, wat een troep hebben we verzameld. Ik denk er eerlijk gezegd over om een gloednieuw huis te kopen, helemaal van glas en nergens plek om iets op te bergen. Wat vind jij?’

‘Dat lijkt me niks voor Ivo,’ zegt Letty.

‘Nee,’ beaamt Frances.

Klinkt haar moeders stem verbitterd of weemoedig? Zou ze echt in een glazen doos willen wonen? Letty heeft geen idee.

Haar ouders gaan het huis verkopen waar ze sinds hun huwelijk hebben gewoond. Onderling was afgesproken dat het huis na Marina’s dood aan hen zou toevallen, maar haar oma bleek haar testament nooit te hebben veranderd, en Letty’s vader, Ivo, de jongste zoon van Marina, had het onderwerp niet bij haar durven aankaarten. Dus nu was het huis dat altijd hun thuisbasis was geweest, voor de helft van haar vaders oudere broer, Rollo. Of, zoals Frances vaak opmerkte, wat ervan overbleef na aftrek van de successierechten. Volgens Letty bleef er nog heel wat over, want tweekamerappartementen in hun wijk leverden een miljoen op en hun huis was groot genoeg om er vijf appartementen van te maken. Hoe dan ook, het is vreselijk oneerlijk dat Frances het huis moet verlaten waar ze al die jaren zoveel

geld in had geïnvesteerd. Ze had nota bene voor een nieuw dak en een nieuwe fundering betaald.

De constante spanning tussen haar ouders was een van de redenen waarom Letty er even tussenuit wilde.

‘Nou ja,’ zegt Frances met een langgerekte zucht. ‘Hoe is het daar? Hoe zit je erbij?’

Haar moeder klinkt verslagen en dat is niets voor haar. Letty durft haar niet te vertellen dat ze een grote glazen wand heeft, met een uitzicht dat haar een gelukkig en vrij gevoel geeft.

‘Prima,’ zegt ze.

Er valt een lange stilte.

‘Ik heb net gegeten,’ zegt Letty ten slotte. ‘Kip met citroen en salade uit een zakje. Er zit hier vlakbij een supermarkt.’

‘Salade uit een zakje! In Italië! Dat meen je niet!’ zegt Frances. En dan, iets rustiger: ‘Fijn dat je een winkel in de buurt hebt.’

Ineens heeft Letty geen zin meer in het gesprek.

‘Ik moet nog huiswerk maken,’ zegt ze.

‘Oké. Dan zal ik je verder met rust laten.’

‘Oké. Dag!’

Als Letty het gesprek heeft beëindigd, bekruipt haar een vertrouwd gevoel: een bitterzoete combinatie van schuld en opluchting.